

471

Besluit van 23 augustus 1985, houdende wijziging van artikel 7 van het Koninklijk besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, inzake het kopiëren van auteursrechtelijk beschermde werken

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie van 21 maart 1985, Stafafdeling Wetgeving Privaatrecht, nr. 121/685;

Gelet op de artikelen 16b en 17d, zoals die zijn vastgesteld bij de Wet van 27 oktober 1972, Stb. 579, tot herziening van de Auteurswet 1912;

De Raad van State gehoord (advies van 26 juli 1985, nr. W03.85.0183/12.5.30.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Justitie van 15 augustus 1985, Stafafdeling Wetgeving Privaatrecht, nr. 357/685;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Aan artikel 7 van het Koninklijk besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, inzake het kopiëren van auteursrechtelijk beschermde werken worden de volgende leden toegevoegd:

4. De betaling van de in dit artikel bedoelde vergoedingen dient te geschieden aan een door Onze Minister van Justitie aan te wijzen incasso-organisatie, die met uitsluiting van anderen met de inning en verdeling van deze vergoeding is belast.

5. De in het vorige lid bedoelde incasso-organisatie hanteert voor de verdeling van de geïnde vergoedingen een reglement dat door Onze Minister van Justitie is goedgekeurd.

6. Bij de beschikking, houdende de aanwijzing van de incasso-organisatie, worden regels gesteld betreffende het door Onze Minister van Justitie uit te oefenen toezicht.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking twee maanden na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25 a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

Lasten en bevelen dat dit besluit met daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en aan de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 23 augustus 1985

Beatrix

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Uitgegeven de *vijfde* september 1985

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Algemeen

1. Achtergrond wijzigingsvoorstellen

Bij de Wet van 25 oktober 1972, Stb. 579, tot herziening van de Auteurswet 1912 zijn onder meer de nieuwe artikelen 16b en 17 tot stand gekomen. Artikel 16b bevat algemene bepalingen betreffende het verveelvoudigen van werken van letterkunde, wetenschap of kunst; in het zesde lid wordt de mogelijkheid gegeven om bij algemene maatregel van bestuur een speciale regeling te treffen voor het verveelvoudigen van geschriften ten behoeve van de uitoefening van de openbare dienst en van de vervulling van taken waarmee in het algemeen belang werkzame instellingen zijn belast.

In 1974 is op basis van artikel 16b, zesde lid, een algemene maatregel van bestuur (Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, inzake het kopiëren van auteursrechtelijk beschermde werken) tot stand gebracht voor de overheid, de bibliotheken, de onderwijsinstellingen en de andere in het algemeen belang werkzame instellingen, hierna te noemen het reprobesluit; krachtens het reprobesluit maken genoemde categorieën kopieerders, mits aan bepaalde, nader genoemde voorwaarden voldaan is, geen inbreuk op het auteursrecht, maar dienen ze een vergoeding aan de auteursrechthebbende te betalen. Blijkens artikel 7 van dit besluit bedraagt de vergoeding per verveelvoudigde pagina voor niet-wetenschappelijke onderwijsinstellingen f0,025 en voor de overige instellingen die ingevolge dit besluit verveelvoudigingen mogen maken f0,10. In het reprobesluit zijn geen regels gesteld omtrent de inning van deze vergoeding.

Artikel 17 bevat een regeling voor het verveelvoudigen van geschriften ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling. Ook deze regeling houdt in dat als aan de in het artikel genoemde voorwaarden voldaan is, geen inbreuk op het auteursrecht gemaakt wordt, maar een vergoeding betaald dient te worden. Artikel 17 geeft in het derde lid de mogelijkheid bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen ten aanzien van het maximum aantal exemplaren, de maximale omvang der verveelvoudigingen, het bedrag van de te betalen vergoeding, de wijze waarop de vergoeding voldaan moet worden en het aantal exemplaren waarvoor geen vergoeding betaald hoeft te worden. Een algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 17, derde lid, is niet tot stand gebracht.

De wettelijke regeling zoals die is neergelegd in de artikelen 16b en 17 van de Auteurswet en in het voornoemde reprobesluit is vrijwel onuitgevoerd gebleven. Alleen de rijksoverheid heeft een overeenkomst gesloten betreffende het verveelvoudigen van auteursrechtelijk beschermde werken en wel met de inmiddels voor dit terrein tot stand gekomen incasso-organisatie, de Stichting Reprorecht, statutair gevestigd te Amsterdam. De Stichting Reprorecht behartigt de belangen van auteursrechthebbenden en uitgevers terzake van het reprografische auteursrecht. In het bestuur van de Stichting zijn uitgevers en auteurs paritair vertegenwoordigd. De uitgevers zijn vertegenwoordigd via de Koninklijke Nederlandse Uitgeversbond en de Nederlandse Organisatie van Tijdschrift-uitgevers.

De overige vergoedingsplichtigen (lagere overheid, bibliotheken, universiteiten en andere onderwijsinstellingen en andere in het algemeen belang werkzame instellingen) hebben geen contractuele regelingen getroffen, noch met de Stichting Reprorecht die onvoldoende gelegitimeerd werd geacht, noch, althans voor zover bekend, rechtstreeks met de auteursrechthebbenden. Deze situatie betekent dat de auteursrechthebbenden, die al sedert 1974 een recht hebben op een vergoeding van de verveelvoudigingen, die er van hun werk worden gemaakt, een dergelijke vergoeding alleen ontvangen van de rijksoverheid, en derhalve sedert 1974 een niet onaanzienlijk bedrag aan wettelijk verschuldigde reprogelden (voorzichtige schattingen gaan in de richting van enkele miljoenen guldens) moeten derven.

2. Aanwijzing incasso-organisatie

Teneinde de wettelijke regeling met betrekking tot het verveelvoudigen van geschriften beter uitvoerbaar te maken wordt thans een beperkte wijziging van het reprobesluit voorgesteld. Aan artikel 7 van het reprobesluit zullen drie leden worden toegevoegd. Deze wijziging van artikel 7 houdt het volgende in. Door de Minister van Justitie zal een incasso-organisatie worden aangewezen die als enige met de inning en verdeling van de op grond van het reprobesluit voor de verveelvoudiging verschuldigde vergoeding is belast. Als zodanig zal de Stichting Reprorecht, die op dit terrein al werkzaam is, worden aangewezen. Met deze Stichting is over de hoofdlijnen van het voorstel reeds uitvoerig overleg gepleegd. De incasso-bevoegdheid van de Stichting zal aldus een wettelijke basis krijgen. Aanwijzing van een incasso-organisatie ligt in de lijn van het Eindrapport (1982) van de Commissie Incasso, Beheer en Repartitie Auteursrechtgelden. De Stichting Reprorecht zal de geïnde vergoedingen verdelen volgens een repartitiereglement dat is goedgekeurd door de Minister van Justitie en zal onderworpen zijn aan toezicht van de Minister van Justitie.

De hierboven beschreven wijziging biedt de gelegenheid om te bezien of de aanwijzing van een incasso-organisatie leidt tot een beter functioneren van het reprobesluit. De ervaringen die hiermede worden opgedaan kunnen van belang zijn voor de beantwoording van de vraag of ook artikel 17 van de Auteurswet, dat, zoals onder 1. gezegd, regels geeft omtrent de verveelvoudiging van geschriften ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling, waarop het reprobesluit geen betrekking heeft, eveneens in de hier voorgestelde zin moet worden gewijzigd. Te dien aanzien kan de onderhavige wijziging van het reprobesluit worden beschouwd als een experiment.

3. Delegatiebevoegdheid

Artikel 16b, zesde lid, van de Auteurswet, waarop het reprobesluit is gebaseerd, bepaalt dat ten behoeve van de in dat artikellid vermelde categorieën nadere regels en voorwaarden gesteld kunnen worden. Dit biedt ruimte voor een wijziging van het reprobesluit in de hierboven aangegeven zin.

4. Financiële gevolgen

a. reprovergoeding

De aanvulling van artikel 7 heeft voor de rijksoverheid geen financiële gevolgen; het met de rijksoverheid gesloten contract behoeft niet te worden aangepast. Voor de andere in het reprobesluit genoemde categorieën kopieerders heeft de aanvulling van artikel 7 wel financiële gevolgen, zij het dat het hier *niet* gaat om een nieuwe betalingsverplichting, maar om het geldend maken van een sinds 1974 bestaande aanspraak op vergoeding.

Bibliotheken zijn volgens artikel 3 een vergoeding verschuldigd voor verveelvoudigingen van auteursrechtelijk beschermd materiaal, die zij in het uitleenverkeer maken. Over de omvang van die verveelvoudigingen zijn geen cijfers bekend. Tot deze verveelvoudigingen mogen in ieder geval niet gerekend worden de verveelvoudigingen die de bibliotheekbezoekers voor eigen gebruik maken en waarvoor geen vergoeding verschuldigd is.

Met betrekking tot onderwijsinstellingen zij opgemerkt dat het hier gaat om verveelvoudigingen ten behoeve van degenen die het onderwijs volgen of die voornemens zijn een examen af te leggen en die in aanvulling op school- en studieboeken gemaakt en gebruikt worden.

b. kopieergedrag

Enige indicatie van het kopieergedrag van de onder de algemene maatregel van bestuur van 1974 vallende categorieën kopieerders kan ontleend worden aan het rapport van de Stichting voor Economisch

Onderzoek van de Universiteit van Amsterdam «Auteursrecht en reprografieën». Dit onderzoek dateert uit 1974 en is gebaseerd op gegevens uit 1972. Recenter onderzoekmateriaal is niet voorhanden. Bij de beoordeling van het hieronder weergegeven cijfermateriaal moet derhalve niet uit het oog worden verloren dat het gaat om 12 jaar oude gegevens, dat het gebruik van fotokopieerapparatuur zal zijn toegenomen en dat het gebruik van stencilapparatuur steeds meer plaats heeft moeten maken voor reprografieapparaten. Op blz. 38 stelt de Stichting voor Economisch Onderzoek dat de jaarlijkse groei van het reprografiegebruik zeker niet lager dan 5% zal zijn en gemakkelijk de eerste jaren zelfs nog boven de 10% kan liggen.

Reprografiegebruik in 1972, totalen

Categorie	Fotocopieën	
	totaal	onder auteursrecht
	x 1000	x 1000
Overheid	201 220	1 020
Onderwijs	53 540	13 570
Bibliotheken	8 350	5 450

(Bron S.E.O.).

Reprografiegebruik in 1972 bij overheid, onderwijs en bibliotheken

Categorie	Fotocopieën	
	totaal	onder auteursrecht
	x 1000	x 1000
Centrale overheid	130 000	650
Provinciale overheid	13 600	70
Waterschappen	2 640	20
Gemeenten	54 980	280
Basisonderwijs	660	210
VWO, HAVO en MAVO	2 940	510
Middelbaar en hoger beroeps- onderwijs	9 960	770
Hoger onderwijs	39 980	12 080
Openbare bibliotheken	610	220
Overige bibliotheken ¹	7 740	5 230

¹ Exclusief instituuts- en bedrijfsbibliothe-
ken doch inclusief universiteits-
bibliotheken.

(Bron S.E.O.).

Op basis van bovengenoemde uit 1972 daterende aantallen kunnen, uitgaande van de in artikel 7 van het reprobetluit genoemde prijs per gekopieerde pagina, de volgende bedragen worden vastgesteld voor 1972. Bij de hieronder genoemde aantallen is geen rekening gehouden met de in het Auteurswet 1912 voorziene vrijstellingen voor eigen oefening, studie of gebruik noch met de in de algemene maatregel van bestuur van 20 juni 1974 gestelde voorwaarden.

- Overheid (exclusief rijksoverheid) $370\,000 \times 0,10 = f\,37\,000$
- Onderwijs (minus instellingen van wetenschappelijk onderwijs) $1\,490\,000 \times 0,025 = f\,37\,500$
- Onderwijs (instellingen van wetenschappelijk onderwijs) $12\,080\,000 \times 0,10 = f\,1\,208\,000$
- Bibliotheken $5\,450\,000 \times 0,10 = f\,545\,000$.

De Stichting Reprorecht verwacht dat de incasso- en repartitiekosten verbonden aan de activiteiten die zullen voortvloeien uit aanwijzing van deze Stichting als incasso-organisatie, gedurende een aanlooperperiode van enkele jaren ongeveer 25% van de incasso-opbrengst zullen bedragen. Daarna zal naar verwachting niet meer dan 15% van de incasso-opbrengst behoeven te worden aangewend ter dekking van de kosten.

Hierbij zij aangetekend dat een kostenpercentage van 25% overeenstemt met het kostenpercentage van bijvoorbeeld de Stichting Beeldrecht en de vereniging Het Bureau voor Muziekauteursrecht (BUMA). In het buitenland worden overeenkomstige kostenpercentages gehanteerd.

Artikelen

Artikel I

Ingevolge het vierde lid van artikel 7 van het Reprobesluit kan inning en verdeling van de verschuldigde vergoeding slechts plaatsvinden door een door de Minister van Justitie aan te wijzen incasso-organisatie. Betaling kan uitsluitend geschieden aan deze organisatie. De Stichting Reprorecht zal als incasso-organisatie worden aangewezen.

In het vijfde lid wordt bepaald dat de repartitie moet geschieden op basis van een door de Minister van Justitie goed te keuren repartitiereglement. De Stichting Reprorecht beschikt over een dergelijk reglement. In dit reglement wordt onder meer bepaald dat de uitgever, aan wie de geïnde vergoedingen worden betaald, gehouden is tenminste 50% van de door hem ontvangen gelden door te betalen aan de maker.

Blijkens het zesde lid zullen bij de beschikking, waarbij de Stichting Reprorecht als incasso-organisatie zal worden aangewezen, regels worden gesteld, betreffende het door de Minister van Justitie uit te oefenen toezicht. Ook bij de regeling met betrekking tot het als bedrijf verlenen van bemiddeling inzake muziekauteursrecht (artikel 30a Auteurswet) is in een toezicht voorzien. In het toezicht kan worden voorzien door aanwijzing door de Minister van Justitie van een of meer leden van het Algemeen Bestuur van de Stichting Reprorecht; in de huidige statuten van de Stichting is in deze mogelijkheid voorzien. De door de Minister van Justitie aan te wijzen leden hebben volgens de statuten de bevoegdheid de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur bij te wonen, waarin zij een adviserende stem hebben. Zij ontvangen voorts alle stukken die ter beschikking van de leden van het Dagelijks Bestuur worden gesteld.

Artikel II

Ingevolge artikel 17d van de Auteurswet kan de onderhavige wijziging van het reprobesluit niet eerder in werking treden dan twee maanden na datum van uitgifte van het Staatsblad, waarin deze wordt geplaatst. Reeds nu zij opgemerkt dat ingevolge artikel 17d voornoemd ook de beschikking, waarbij de Stichting Reprorecht als incasso-organisatie zal worden aangewezen niet eerder in werking zal kunnen treden, dan twee maanden na datum van uitgifte van het Staatsblad, waarin deze wordt geplaatst.

Dereguleringsstoetsing

De vragen vermeld in het besluit van de Minister-President van 16 januari 1985 houdende Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregel van bestuur, kunnen als volgt worden beantwoord.

I. Algemeen

1. Zie nota van toelichting onderdeel Algemeen onder 1.
2. Zie nota van toelichting onderdeel Algemeen onder 1.
3. Zie nota van toelichting onderdeel Algemeen onder 1 en 2.

II. De doelstellingen van de regeling

4. Zie nota van toelichting onderdeel Algemeen onder 2.
5. Zie nota van toelichting onderdeel Algemeen onder 1 en 2.
6. Niet van toepassing.

III Normstelling, delegatie

7. Niet van toepassing.
8. Niet van toepassing.
9. Zie nota van toelichting onderdeel Artikelen onder Artikel I. De Stichting Reprorecht is belast met inning en verdeling van de reprovergoeding. De Minister van Justitie heeft een toezienende functie middels aanwijzing van een of meer leden van het Algemeen Bestuur van de Stichting Reprorecht. De rechthebbenden op de vergoeding dragen de financiële lasten van de uitvoering van de regeling; zie nota van toelichting onderdeel Algemeen onder 4c.
10. Zie nota van toelichting onderdeel Artikelen onder Artikel I.
11. Niet van toepassing.
- 12.a. Niet van toepassing.
- b. Niet van toepassing.
- c. Niet van toepassing.
13. Niet van toepassing.
14. Invoering van de regeling heeft geen personele consequenties.

IV. Handhaving, werkdruk bestuurlijk en justitieel apparaat en rechtsbescherming

15. De regeling bevat geen handhavingsbepalingen. Hiervoor valt zij terug op de Auteurswet, Hoofdstuk II, dat enige bijzondere civielrechtelijke bepalingen bevat (artikelen 26–30) en enige bijzondere strafrechtelijke bepalingen (artikelen 31–36b) en op het commune recht.
16. De regeling bevat geen bepalingen over rechtsbescherming en valt te dien aanzien terug op de Auteurswet en op het commune recht.
17. Verwacht wordt dat de gevolgen van de regeling voor de werkdruk van het bestuurlijk en justitieel apparaat neutraal zullen zijn. De hoogte van de vergoeding staat blijkens artikel 7 van het reprobesluit vast. Het aantal auteursrechtelijk relevante verveelvoudigingen zal door de Stichting Reprorecht steekproefsgewijs worden vastgesteld.

V. Gevolgen voor de sociaal-economische ontwikkeling en voor bedrijfsleven, burgers en non-profitinstellingen

18. Uitgevers en auteurs zullen door ontvangst van de reprovergoeding een extra bron van inkomsten krijgen, waarbij zij aangetekend dat het recht op deze vergoeding al sedert 1974 bestaat.
19. Niet van toepassing.
20. Zie nota van toelichting onder Algemeen onder 4.
21. Niet van toepassing.

VI. Varianten

22. Niet van toepassing.
23. Niet van toepassing.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes